

**TAITEEN PERUSOPETUKSEN
YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMA
2018**

**Kuvataiteen perusopetus
Teatteritaiteen perusopetus**

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen tehtävä	5
2.1. Toiminta-ajatus	5
3. Taiteen perusopetuksen arvot ja oppimiskäsitys	5
3.1. Arvoperusta	5
3.1.2. Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen arvot	5
3.2. Oppimiskäsitys.....	6
4. Oppimisympäristöt	6
4.1. Taiteen perusopetuksen paikalliset oppimisympäristöt	6
4.1.1. Kuvataideopetuksen saavutettavuus ja opetustilat	6
4.2.1. Teatteritaiteen perusopetus Loimaan Teatterilla	7
5. Taiteen perusopetuksen toimintakulttuuri	7
5.1. Oppimisen työtavat	7
5.1.1. Oppilaitoksen ja opettajan rooli	7
5.2. Oppilaaksi ottaminen, opintojen jatkaminen sekä keskeytyminen	8
5.2.1. Opintojen jatkaminen.....	8
5.2.2. Opintojen keskeytyminen.....	8
5.3. Lukukausimaksut	8
5.4. Opetusryhmien koot.....	8
6. Yleisen oppimäärän tavoitteet, laajuus ja rakenne	8
Varhaisiän opintojen tavoitteet	9
6.1. Opintojen laajuus	9
6.2. Opintojen rakenne	9
7. Oppimäärän yksilöllistäminen	9
8. Arviointi	10
8.1. Opintotodistukset.....	10
8.1.1. Muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen.....	10
9. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	10
9.1. Yhteistyö huoltajien kanssa	10
9.2. Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa	11
10. Toiminnan jatkuva kehittäminen	11

11. KUVATAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA12

Varhaisiän kuvataidekasvatus.....	12
Kuvataiteen yleisen opetuksen rakenne.....	13
11.1. Opetustuntien jakaantuminen yhteisissä- ja teemaopinnoissa.....	13
11.2. Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt.....	14
11.2.1. Opetuksen tavoitteet.....	14
11.2.2. Opetuksen sisällöt.....	14
11.3. Kuvataiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet.....	15
11.4. Kuvataiteen teemaopinnot.....	16
11.4.1. Teemaopintojen tavoitteet.....	16
11.4.2. Teemaopintojen sisällöt.....	17
11.5. Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet.....	18
11.6. Yhteistyö huoltajien kanssa.....	20
11.7. Oppilasarviointi.....	20
11.7.1. Toiminnan arviointi.....	20
11.8. Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....	20

12. TEATTERITAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA22

12.1. Opetustuntien jakaantuminen yhteisissä- ja teemaopinnoissa.....	23
12.2. Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt.....	24
12.2.1. Opetuksen tavoitteet.....	24
12.3. Teatteritaiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet.....	25
12.4. Teatteritaiteen teemaopinnot.....	30
12.4.1. Teemaopintojen tavoitteet.....	30
12.5. Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet.....	31
12.5.1. Yhteistyö huoltajien kanssa.....	31
12.6. Arviointi.....	32
12.6.1. Oppilasarviointi.....	32
12.6.2. Toiminnan arviointi.....	32
12.7. Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....	32
Liitteet.....	34

1. Johdanto

Jo menneinä vuosina on käytännöksi muodostunut, että Loimaan työväenopisto vastaa kuva- ja teatteritaiteen perusopetuksen järjestämisestä Loimaalla. Opetuksessa noudatetaan nk. yleisen oppimäärän mukaista opetussuunnitelmaa. Kuvataiteen perusopetusta on ollut opistossa tarjolla jo 1990-luvun alkupuolelta saakka, ja teatteritaiteessa opetus käynnistyi syksyllä 2013. Kuvataiteen osalta edellinen opetussuunnitelmapäivitys tehtiin syksyllä 2016 ja jo tuolloin tiedettiin, että uudet valtakunnalliset opetuksen perusteet annettaisiin lähivuosina ja samalla myös paikallista opetussuunnitelmaa jouduttaisiin uudelleen muokkaamaan.

Käsillä olevaa paikallista opetussuunnitelmaa kirjoitettaessa on huomioitu oppilaitoksen toimintaympäristön omaleimaisuus sekä opintojen toteuttamiseen liittyvät lähiseudulliset mahdollisuudet ja haasteet. Yksi keskeinen tavoite on taiteen perusopetuksen alueellisen tasa-arvoisuuden kehittäminen ja koulutuksen saatavuuden parantaminen, minkä toivotaan johtavan myös tämän opetusalan opiskelijamäärien lisääntymiseen. Opetushallituksenkin pyrkimyksenä on ollut, että taiteen perusopetus jatkossa yhä paremmin integroituisi myös peruskouluikäisten koulupäiviin ja arkeen. Viemällä kuvataiteen opetusta yhä voimakkaammin paikallisiin alakouluihin edistämme osaltaan tämän pyrkimyksen toteutumista.

Loimaan työväenopiston kuvataiteen ja teatteritaiteen opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen vahvistamien valtakunnallisten taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteiden mukaisesti (2017)¹. Uutta aiempaan nähden on sekin, että nyt nämä molemmat työväenopiston tuottaman taiteen perusopetuksen taidelajit on sisällytetty samaan opetussuunnitelmaan.

Valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti syksystä 2018 lähtien alkavat uudet opetusryhmät noudattavat uudistettua opetussuunnitelmaa. Sen sijaan ennen ajankohtaa 1.8.2018 opintonsa aloittaneet oppilaat saavat jatkaa opintojaan aiempaa opetussuunnitelmaa noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.

Oheinen opetussuunnitelma antaa Loimaan työväenopistossa järjestettävälle taiteen perusopetukselle yleiset suuntaviivat ja rakenteelliset perusteet. Tarpeen mukaan asiakirjaa täydennetään opistossa laadittavilla ja opettajille annettavilla yksityiskohtaisemmillä ohjeistuksilla ja perehdyttämissuunnitelmilla. Tärkeää tietysti on, että opetussuunnitelman toteutumista seurataan sekä sen sisältöä kehitetään sikäli, kun tarpeita tähän ilmenee. Loimaan työväenopistossa nyt laadittu opetussuunnitelma on sähköisenä versiona kunta-laisten luettavissa (os. <https://peda.net/lt>).

1 Opetussuunnitelman kursiviivainen teksti on Oph:n tekstistä os.

https://www.oph.fi/download/186919_Taiteen_perusopetuksen_yleisen_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017.pdf

2. Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen tehtävä

Valtakunnallisen määritelmän mukaan taiteen perusopetus on lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, jonka tehtävänä on luoda perustaa emotionaalille, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Pyrkimyksenä on kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Taide ymmärretään mahdollisuutena jakaa ja avata kokemuksia sekä vaikuttaa. Opetus vahvistaa oppilaiden identiteetin rakentumista ja kulttuurisen luku- taidon kehittymistä.

Paikallisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on mahdollistaa loimaalaisille lapsille ja nuorille kuva- ja teatteritaiteen opinnot pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja mahdollisuuksien mukaan näiden omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetussisällöt ja -metodit suunnitellaan oppijoiden ikä- ja kehitysvaiheet huomioiden. Keskeistä on oppilaan henkilökohtaisen taidesuhteen kehittyminen, luovuuden ja identiteetin rakentuminen sekä kulttuurisen luku- taidon omaksuminen. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle.

2.1. Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetus mahdollistaa loimaalaisille lapsille ja nuorille korkeatasoisen, tavoitteellisen ja pitkä- jänteisen taiteen opintopolun, joka antaa valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen koulutukseen sekä edistää elinikäisen taidesuhteen kehittymistä ja taiteen harrastamista.

3. Taiteen perusopetuksen arvot ja oppimiskäsitys

3.1. Arvoperusta

Arvot luovat perustan kaikelle inhimilliselle toiminnalle. Omaksutut arvot ja ihmiskäsitys määrittävät oppilaitoksen oppimiskäsitystä ja toimintakulttuuria sekä vaikuttavat siten vähintäänkin välillisesti myös opetuksen arkeen ja käytäntöihin. Vapaan sivistystyön² arvoperustasta johdetut Loimaan työväenopiston arvot ovat seuraavat:

1. Vuorovaikutteisuus ja yhteisöllisyys
2. Ajassa eläminen
3. Saavutettavuus ja tasa-arvoisuus
4. Oppimisen elinikäisyys
5. Opiskelijälähtöisyys

3.1.2. Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen arvopohjaksi voidaan kiteyttää seuraavaa:

1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan erilaisista kulttuureista ja taustoista tulevia ihmisiä. Opetusjärjestelyissä ja oppimisen työtavoissa huomioidaan oppimisen yksilöllisyys ja oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet.

2. Kestävän tulevaisuuden rakentaminen sosiaalisesti ja kulttuurisesti

Opinnot tukevat luovan ja kriittisen ajattelun, identiteetin ja osallisuuden kehittymistä monimuotoistuvassa ja globaalissa maailmassa. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Kuva- ja teatteritaide tuottavat kumpikin taiteenalalle ominaisilla tavoillaan oppijoille tietoa ja ymmärrystä elämän eettisyydestä, esteettisyydestä ja ekologisuudesta. Taiteen keinoin on mahdollista kehittää ajattelun taitoja ja ymmärrystä sitä, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta.

3. Saavutettavuus

Opetusta pyritään toteuttamaan niin, että mahdollisimman monella lapsella ja nuorella olisi yhtäläiset mahdollisuudet osallistua opetukseen.

² Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

3.2. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa arvot, ihmiskäsitys, oppimiskäsitys sekä näkemys taiteen luonteesta ja merkityksestä luovat perustan taidekasvatuksen pedagogiikalle; oppimisilmapiirille, menetelmille, opetuksen sisällöille sekä opiskelun tavoitteille.

Humanistisen ihmiskäsityksen mukaan ihminen nähdään aktiivisena toimijana, tiedon tuottajana ja omaksujana. Oppimisprosessin kuluessa opiskelija harjaantuu asettamaan työskentelylleen tavoitteita sekä toimimaan tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on sekä yksilöllinen että yhteisöllinen tapahtuma, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää oppijan hyvinvointia, ihmisenä kasvua sekä yhteisön hyvän elämän rakentumista.

Oppimisessa keskeistä on elämyksellisyys, kehollisuus sekä vuorovaikutus ympäristön kanssa. Opiskelun aikana oppilasta ohjataan ymmärtämään omia kokemuksiaan ja tapaansa oppia sekä käyttämään tietoa oman oppimisensa edistämiseen. Taiteessa pitkäjänteinen harjoittelu ja harjaantuminen ovat merkityksellistä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisen ilo ja uutta luova toiminta sekä sisäisen motivaation vahvistuminen innostavat omaksumaan uutta ja kehittymään taidoissa. Monipuolisen ja myönteisen, mutta myös realistisen palautteen antaminen ja vastaanottaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

4. Oppimisympäristöt

”Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.” (ks.12)

Taiteen perusopetus järjestetään opetuksen luonteeseen ja menetelmiin soveltuviissa oppimiskonteksteissa. Opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen toteutuminen edellyttää, että koulutuksessa on mahdollista käyttää siihen sopivia tiloja, välineitä ja materiaaleja. Osaksi opetus tapahtuu oppilaitoksen seinien ulkopuolella paikallisessa yhteisössä sekä nykyajan virtuaalisissa oppimisympäristöissä. Taiteen perusopetusta toteutetaan yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten ja toimijoiden kanssa. Koulutusjärjestelyissä huomioidaan alueen kulttuuriset vahvuudet ja paikalliset erityispiirteet.

4.1. Taiteen perusopetuksen paikalliset oppimisympäristöt

4.1.1. Kuvataideopetuksen saavutettavuus ja opetustilat

Kuvataiteen perusopetuksen saavutettavuutta on tavoitteena kehittää Loimaan seudulla niin, että mahdollisimman monella lapsella olisi mahdollisuus päästä sen piiriin tulevina vuosina. Uusia ja alkavia opetusryhmiä käynnistetään vuosittain kysynnän mukaan paikallisissa alakouluissa. Ensimmäiset niistä on tarkoitus saada alkamaan jo syksyllä 2018. Kouluissa opetus on suunniteltu toteutettavaksi niin, että se ajoittuu ja integroituu luontevasti koulupäivän jatkoksi. Tällöin toteutuu myös Opetushallituksen perään kuuluttama ns. eheytetyn koulupäivän periaate.

Kuvataiteen perusopetus alakouluissa

Taiteen perusopetusta järjestetään Loimaan alakouluissa opintojen ensimmäisinä lukuvuosina, jolloin työskennellään taiteen perusteiden parissa. Opetuksen edetessä vaiheeseen (kolmannelta tai neljänneltä luokasta asteesta eteenpäin), jossa aloitetaan työskentely kuvataiteen erityisillä menetelmillä ja työvälineillä (esim. grafiikka, keramiikka, kuvanveisto, mediataide), opetus siirtyy kuvataidekoulun omaan opetustilaan.

Kuvataideopetuksen omat opetustilat

Kuvataiteen perusopetuksella on omana opetustilana luokka 3, Rantatie 2.

Teknologia ja virtuaaliset oppimisympäristöt

Erilaiset mediat ja uudet teknologian sovellukset virtuaalisine tiloineen ovat lisääntyneissä määrin läsnä lasten arkielämässä ja sen myötä niihin tulisi tarjota mahdollisuus myös kuvataiteen oppimisessa.

4.2.1. Teatteritaiteen perusopetus Loimaan Teatterilla

Teatteritaiteen perusopetus toteutetaan yhteistyössä Loimaan Seudun Teatteriyhdistys ry:n kanssa yhdistyksen ylläpitämän Loimaan teatterin tiloissa. Loimaan Seudun Teatteriyhdistys ry on toiminut vuodesta 1987 ja keskittynyt lapsi- ja nuorisoteatteritoimintaan. Teatteri toimii vuokratiloissa Vesikoski-talossa. Se ylläpitää myös Kertunmäen ke-säteatteria.

Tilat ovat teatteritoimintaan rakennetut ja soveltuvat opetukseen erinomaisesti. Teatterissa on kahviotila, tekniikkahuone, teatterisali, harjoitushuone, pienrekvisiittavarasto, suihku, maskeeraushuone, useita pukuvarastoja sekä lavastevarasto ja -rakentamo. Teatteri on pääosin lasten ja nuorten käytössä. Loimaan Seudun Teatteriyhdistys ry sai vuonna 2009 kulttuuriministerin jakaman Lapsen päivä –palkinnon esimerkillisestä lasten ja nuorten taidekasvatustyöstä. Vuosina 2010-12 on osallistuttu lapsi- ja nuorisoteatterifestivaaleille eri esityksillä. Vuodesta 2010 teatterin kansainvälistä toimintaa on kehitetty yhteistyössä irlantilaisen County Limerick Youth Theatren ja itävaltalaisen Biondek Bühnen kanssa.

Taiteiden välinen yhteistyö

Loimaan työväenopiston alaisuudessa toimivien teatteritaiteen ja kuvataiteen perusopetusta suunnitella ja toteuttaa on mahdollista hyödyntää taiteiden välistä yhteistyötä, joka tukee kummankin taiteen perusopetuksen opetusta ja rikastuttaa oppilaiden kokemusta taiteesta.

Muut oppimisympäristöt

Taiteen perusopetus tapahtuu osittain myös oppilaitoksen ulkopuolella esim. ympäristö- ja yhteisötaideprojektit. Erilaisia yhteistyöhankkeita voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa myös muiden paikallisten ja kansainvälisten toimijoiden sekä organisaatioiden kanssa. Tällä voidaan vahvistaa opintojen sosiaalista ja yhteiskunnallista sekä globaalia ulottuvuutta. (esim. Erasmus)

Lukuvuoden opetukseen sisältyy vierailuja- ja/tai retkiä, joita voidaan mahdollisuuksien mukaan suunnitella myös aineryhmille yhteisiksi.

5. Taiteen perusopetuksen toimintakulttuuri

5.1. Oppimisen työtavat

”Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta.” (ks.12)

Toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri näkyy kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Opetuksessa vaalitaan ilmapiiriä ja työskentelytapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Tavoitteena on, että työtavat ja oppimisympäristöt tukevat luovaa ja tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Opiskelussa pyritään pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn ja opiskelijälähtöisyyteen. Opetuksen eriyttämisessä otetaan huomioon yksilön omat kiinnostuksen kohteet, kytkemällä opittavat valmiudet itselle merkityksellisiin kokemuksiin ja toimintamuotoihin.

5.1.1. Oppilaitoksen ja opettajan rooli

”Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Arviointia ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitoksen sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.” (ks.13)

Opettaja huolehtii turvallisesta, innostavasta ja hyväksyvästä oppimisilmapiiristä sekä vahvistaa ryhmän toimintakulttuurissa yhteisöllisyyttä. Kunnioittavassa vuorovaikutuksessa oppilas oppii arvostamaan niin omaa kuin muiden oppimisprosessia ja oppimistuloksia. Luovuus edellyttää turvallisuutta, jolloin myös epäonnistuminen kuuluu luontevana osana oppimisprosessiin. Yhdessä tekemällä rakennetaan kokemusta yhteisestä ja yhteisöllisestä oppilaitoksesta.

5.2. Oppilaaksi ottaminen, opintojen jatkaminen sekä keskeytyminen

Loimaan työväenopisto päättää vuosittain uusien opintoryhmien alkamisesta ja oppilaiden ottamisesta. Uusien ryhmien alkamisesta tiedotetaan elokuussa kotitalouksiin jaettavassa opinto-ohjelmassa, opiston verkkosivuilla ja esim. alakouluissa luokissa vierailien ja opetuksesta kertoen. Oppilaat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Opinnot aloitetaan pääsääntöisesti 7-8-vuotiaana. Jo alkaneisiin ryhmiin otetaan uusia oppilaita, jos paikkoja on vapaana. Opettaja päättää osaltaan opetusryhmiensä täydentämisestä uusilla oppilailla.

5.2.1. Opintojen jatkaminen

Jatkavien oppilaiden huoltajille lähetetään vuosittain elokuussa tekstiviesti, johon vastaamalla oma opiskelupaikka varmistetaan alkavalle lukuvuodelle. Taiteen perusopetuksessa oppilaalla on oikeus jatkaa opintojaan opintokokonaisuuden loppuun asti. Poikkeuksena on tilanne, jossa oppilas käytöksellään aiheuttaa kohtuutonta häiriötä opintoryhmässä. Tällöin tilanteesta ensisijaisesti neuvotellaan oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

5.2.2. Opintojen keskeytyminen

Jos oppilas lopettaa opintonsa kesken lukuvuoden, on huoltajan ilmoitettava asiasta Loimaan työväenopiston toimistoon. Oppilaalta, joka keskeyttää opintonsa kesken lukukauden, peritään lukukausimaksu täysimääräisenä.

Oppilaan katsotaan keskeyttäneen opintonsa, mikäli hän on kolme peräkkäistä kertaa pois tunnilta ilmoittamatta syytä poissaoloonsa. Myös maksamattomat lukukausimaksut aiheuttavat oppilaspaikan menettämisen.

5.3. Lukukausimaksut

Taiteen perusopetuksen lukukausimaksuista päättää sivistysvaliokunta. Maksut näkyvät työväenopiston esitteessä sekä www-sivuilla.

Muille paikkakunnille suuntautuvista, vapaaehtoisista opintoretkestä peritään erillinen osallistumismaksu.

5.4. Opetusryhmien koot

Opintoryhmät pyritään niiden aloittaessa muodostamaan saman ikäisistä oppilaista. Alkavien ryhmien minimikoko on 10 oppilasta ja jatkavien 7 oppilasta. Ryhmien maksimikoko on kaikissa ryhmissä 15 oppilasta.

Opetusryhmiä voidaan yhdistää, mikäli oppilasmäärä niissä putoaa alle minimikoon. Uuden lukuvuoden alkaessa ryhmiä voidaan yhdistää ja täydentää, mikäli riittävät valmiudet omaavia oppilaita on tulossa. Täydennys suoritetaan ryhmän opettajan ja vastuupettajan yhteisellä päätöksellä, kun selvitys hakijan aiemmista opinnoista on saatu.

Kuvataiteen työpajaopintojen ryhmät voivat olla koostumukseltaan vaihtuvia oppilaiden valintojen mukaisesti ja produktiokohtaisesti. Ryhmään sitoudutaan koko opintokokonaisuuden ajaksi.

6. Yleisen oppimäärän tavoitteet, laajuus ja rakenne

”Yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat.”

”Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalansa ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.” (ks.11)

Yleisen oppimäärän tavoitteena on kannustaa oppijaa löytämään itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Tavoitteena on kasvaa itseohjautuvaksi taiteen harjoittajaksi ja omien tavoitteiden asettajaksi. Taiteen perusopetuksessa rakennetaan ymmärrystä siitä, mikä on taiteen olemus, rooli ja merkitys yksilölle sekä yhteisölle. Millaisen maailmasuhteen taide tarjoaa ihmiselle kehittää identiteettiään, ymmärrystä maailmasta ja omasta paikasta suhteessa ympäristöön sekä yhteisössä, jossa elää.

Varhaisiän opintojen tavoitteet

Loimaan työväenopisto tarjoaa varhaisiän opintoja kuvataiteessa. Varhaisiän opinnot kestävät 45min/viikko. Opetuksen tavoitteena on innostaa ja tutustuttaa lasta kuvan tekemiseen moniaistisesti. Leikki, mielikuvitus, elämys, uteliaisuus ja kokeileminen toimivat opetuksen perustana. Tärkeää on tutustua turvallisesti erilaisiin materiaaleihin, välineisiin ja kuvan tekemisen tekniikoihin. Varhaisiän opinnot rohkaisevat lasta jatkamaan taiteen perusopintoihin.

6.1. Opintojen laajuus

Valtakunnallinen opetussuunnitelma määrittää annettavan opetuksen rakenteen ja laajuuden.

”Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 oppituntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia.” (ks.14)

Varhaisiän opinnot eivät sisälly taiteen perusopetuksen tuntimäärään.

Yleiset opinnot kestävät noin 4-6 lukuvuotta ja etenevät vuosittain suunniteltujen opintokokonaisuuksien mukaisesti. Yleiset opinnot on tarkoitettu ensisijassa 7-11-vuotiaille. Teemaopinnot pyritään suorittamaan kahden lukuvuoden aikana ja ne on tarkoitettu 11-vuotiaasta eteenpäin. Teemaopintojen opintokokonaisuudet vaihtelevat vuosittain.

6.2. Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän taidekasvatuksesta. Loimaan työväenopistossa annetaan taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteissa ja teatteritaiteessa 7-16-vuotiaille lapsille ja nuorille. Alle kouluikäisille on valmentavaa opetusta kuvataiteissa.

Opetuksen rakenne suunnitellaan niin, että opetus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Yleisen oppimäärän taiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Opintojen laajuuden laskennallisena perustana käytetään 45 minuutin pituista oppituntia. Opetus voi sisältää myös intensiivijaksoja, etäopiskelua ja tehtävien tekemistä itsenäisesti. Taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opetuskertojen tulee olla riittävän pitkiä yhteisten opintojen aikana. Teemaopinnoissa opetuskerrat voivat olla tavanomaista pidempiä. Opetuksen järjestäjä sitoutuu turvaamaan opiskelijalle mahdollisuuden suorittaa koko oppimäärä oman opistonsa alueella.

Opetus tapahtuu lukuvuoden aikana viikoittain kokoontuvissa opetusryhmissä. Opintoihin kuuluvat myös opintoretket ja näyttelyvierailut. Koulujen loma-aikoina ja viikonloppuina voidaan järjestää tarvittaessa täydentävää ja syventävää opetusta erilaisissa oppimisympäristöissä. Osa taiteen perusopetuksen opetuksesta voidaan toteuttaa myös virtuaalisissa oppimisympäristöissä ja verkkotehtävien kautta.

Kuvataiteen ja teatteritaiteen yleisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt sekä tarkempi rakenteellinen erittely määritellään kuvataiteen ja teatteritaiteen opetussuunnitelmassa tuonnempana.

7. Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetusta on tarvittaessa mahdollista yksilöllistää ja tehdä oppilaalle henkilökohtainen suunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. *Yksilöllistäminen tehdään niin että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.* Tällöin määritellään yksilöllisesti oppilaan opiskelun tavoitteet ja sisällöt, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja arviointimenettely. Tarve ja resurssit yksilöllistämiseen harkitaan tapauskohtaisesti. Opintojen yksilöllistämisestä ja hyväksi lukemisesta sovitaan opetuksesta vastaavan kanssa. (ks. 15)

8. Arviointi

”Arvioinnin tehtävä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin.” (ks. 16)

Taiteen perusopetuksessa arviointi on jatkuvaa, vuorovaikutteista, oikeudenmukaista, eettisesti kestävä ja kohdistuu aina oppimisprosessiin. Oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä yhdessä asetettujen oppimistavoitteiden mukaisesti. Yhdessä arvioidaan myös sitä, miten työskennellään ja toimitaan oppimistilanteissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Opintojen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa opintokokonaisuuksille asetettuihin tavoitteisiin.

Opiskelija saa työskentelystään palautetta suullisesti tai kirjallisesti. Häntä opastetaan ja kannustetaan oman oppimisen dokumentoimiseen ja kehittymisensä seurantaan. Opetuksessa pyritään kehittämään opiskelijoiden edellytyksiä itsearviointiin antamalla tilaa ja aikaa opitun ja opintojen edistymisen pohdintaan.

Opettaja huolehtii, että oppimisprosessia dokumentoidaan opetusryhmissä. Opettaja toimii linkkinä kodin ja oppilaitoksen välillä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan lukuvuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista.

Näyttelyt ja esitykset

Näyttelyjen ja näytöksien järjestäminen on osa oppimisprosessia ja samalla tärkeä yhteisen arvioinnin työväline ja paikka. Näyttelyt ja esitykset tuovat esiin koulun toimintaa ja taiteenalan oppimisen luonnetta ja tavoitteita. Näyttelyitä ja esityksiä pyritään järjestämään vuosittain. Esillepanot voivat tapahtua myös virtuaalisesti verkossa, ollen luonteeltaan suhteellisen pienimuotoisia ja ajankohtaisiin teemoihin nopeasti reagoivia oppilastöistä muodostuvia kokonaisuuksia.

8.1. Opintotodistukset

Opisto ylläpitää sähköistä rekisteriä, johon kirjataan opintokirjamerkintöjä vastaavat suoritukset opettajien suorittaman dokumentoinnin mukaan. Oppilaalle annetaan pyydetessä osallistumistodistus hänen siihen asti suorittamista opintokokonaisuuksista sekä lukuvuosittain opintorekisteriote.

Loimaan työväenopisto kirjoittaa oppilaalle taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen, kun oppilas on suorittanut hyväksytysti kaikki opintokokonaisuudet.

Yleisen oppimäärän päättötodistuksen sisältämät asiat ovat liitteessä 1.

Oppilaalle annetaan pyydetessä osallistumistodistus suorittamista taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä. Ks. liite 2.

8.1.1. Muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen

Myös muualla kuin Loimaan työväenopistossa suoritettut taiteen perusopetuksen opinnot voidaan lukea osaksi opintokokonaisuutta. Muualla tehdyistä suorituksista tulee olla kirjallinen todistus. Poikkeuksellisesti myös muita taiteen perusopetusta vastaavia opintoja voidaan tapauskohtaisesti ja harkitusti lukea oppilaan hyväksi.

9. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

9.1. Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö kodin ja opettajan välillä on tärkeää sekä opettajalle, vanhemmille että erityisesti oppilaalle. Huoltajat voivat aina ottaa yhteyttä opettajaan ja oppilaitokseen sekä ovat tervetulleita vieraillemaan opetustiloissa. Tarkemmat tiedot yhteistyöstä ovat kuvataiteen ja teatteritaiteen opetussuunnitelmissa.

Tärkeä ja usein päivittyvä tiedotuskanava koulun toiminnasta ovat taiteen perusopetuksen kotisivut ja (Facebook-sivut). Keväisiin järjestettäviin näyttelyihin ja esityksiin ovat erityisesti huoltajat, sukulaiset sekä ystävät toivottuja ja tärkeitä vierailijoita.

9.2. Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa

Taiteen perusopetuksessa tavoitteena on tehdä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä myös eri sidosryhmien kanssa. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat kuntien kulttuuri- ja nuorisotoimet, alueelliset museot, kirjasto, muut oppilaitokset, paikalliset taidejärjestöt ja taiteilijat; mahdollisesti myös yritykset ja yhdistykset.

Taiteen perusopetus mahdollistaa ja rikastuttaa taiteen harrastusta kunnassa, tukee koulujen ja päiväkotien taidekasvatusta ja antaa pohjakoulutusta taiteen aloille hakeutuville nuorille. Työväenopiston tarjoama lasten- ja nuorten taiteen perusopetus on huomioitu Loimaan kaupungin sivistyspalveluille vahvistetussa kulttuurikasvatussuunnitelmassa.

10. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Opetussuunnitelma ohjaa opetuksen suunnittelua ja toteutumista ja sen tulee vastata niitä opetuskäytäntöjä, joita oppilaitoksessa noudatetaan. Opetussuunnitelma on aikaansa seuraava, muuttuva ja kehittyvä opetuksen ohjeisto. Paikallista opetussuunnitelmaa pyritään kehittämään käytännön tarpeiden mukaisesti Opetushallituksen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteita seuraten. Loimaan työväenopiston taiteen perusopetuksen kehittämisestä vastaa suunnittelijaopettaja sekä Loimaan teatterin ohjaaja yhdessä rehtorin kanssa.

Taiteen perusopetuksen opettajat ovat kuvataideopettajia, teatteritaiteen ohjaajia sekä muita alan ammattilaisia. Opetusta antavat opettajat ovat suorittaneet pedagogiset tai taidekasvatuksen opinnot tai osoittaneet niitä vastaavaa käytännön kokemusta, tietoa ja tuntemusta.

Loimaan työväenopisto huolehtii opettajien perehdytyksestä uuden opetussuunnitelman käyttöön ottamiseksi syksyllä 2018. Opettaja laatii opetusryhmiensä tarkemman tuntisuunnitelman opetussuunnitelmaan perustuen.

Opettajan velvollisuutena on kehittää myös itseään taidekasvattajana ja osallistua oppilaitoksen häneltä edellyttämään taiteen perusopetuksen kehittämistyöhön. Hän vastaa myös opetustiloista, välineiden kunnossapidosta ja työturvallisuuden ylläpidosta.

11. KUVATAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

”Kuvataiteen yleisen oppimäärän tehtävä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentamista ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytykset uuden oppimiselle.” (ks. 23)

Kuvataiteen oppimisprosessissa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen visuaaliseen muotoon. Opinnoissa toimitaan erilaisten tekniikoiden, materiaalien sekä yhä enemmän myös tieto- ja viestintäteknologian ja verkkoympäristöjen parissa. Materiaalien, tekniikoiden ja työtapojen hallinnan oppiminen edellyttää aikaa. Ilmaisutaidot ja tiedot kehittyvät, kun opiskelu etenee pitkäjänteisesti ja oppilaiden kehitysvaiheet huomioiden.

Kuva on väline maailman tutkimiseen ja oman ajattelun prosessointiin. Kuvia tehdessä opiskellaan sekä mentaalisia että välineellisiä taitoja. Mielikuvituksen materiaalina ovat aistihavainnot, kokemukset ja tiedot. Välineellisiä taitoja ovat ilmaisutaidot sekä kyky oppia valitsemaan ilmaisulle sopivat keinot, materiaalit ja työkalut. Kuvataiteen opetuksen keskeisenä tehtävänä on antaa eväitä yksilön identiteetin rakentamiseen sekä taiteen, ympäristön ja visuaalisen kulttuurin ilmiöiden ymmärtämiseen.

Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan taitoja toimia tietoon ja vuorovaikutukseen pohjautuvassa yhteiskunnassa ja kehittää visuaalisen ajattelun taitoja niin, että oppilaalle syntyy käsitys kuvallisen ilmaisun laaja-alaisuudesta ja kerroksellisuudesta. Opinnoissa kannustetaan taiteidenvälisyyteen.

Varhaisiän kuvataidekasvatus

Varhaisiän kuvataidekasvatus muodostaa alun lapsen taideopinnoille ja luo merkittävää pohjaa myöhemmille visuaalisten taiteiden opinnoille. Opetuksella rohkaistetaan ja kannustetaan lasta uteliaisuuteen, luovuuteen ja kokeiluihin sekä pyritään tukemaan lapsen itsetunnon kehittymistä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Tavoitteena on tukea lasta tekemään huomioita lähiympäristöstään ja työstämään havaintojaan visuaaliseen muotoon kuvataiteen eri menetelmin. Varhaisiän opinnoissa harjoitellaan myös toisten opiskelijoiden huomioon ottamista ja omaan työhön keskittymistä sekä työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Tärkeää on jo tässä vaiheessa oppia hyväksymään erilaisten ratkaisujen mahdollisuudet ja erilaiset työrytmit. Loimaan työväenopisto tarjoaa varhaisiän opintoja kuvataiteessa alle kouluikäisille. Opetusta annetaan 45min/viikko, 23t/lukuvuosi. Varhaisiän opinnot eivät sisälly varsinaiseen taiteen perusopetukseen, eivätkä ne kartuta opintojen kokonaistuntimäärää.

Kuvataiteen yleisen opetuksen rakenne

Opetus rakentuu yhteisissä ja teemaopinnoissa opintokokonaisuuksista, joiden sisältö ja tavoitteet on määritelty taiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa. Opinnot koostuvat pääosin viikoittaisesta lähiopetuksesta. Syventävät teemaopinnot toteutetaan osin yhteistyössä muiden taiteen perusopetuksen ryhmien ja opettajien kanssa. Osa oppitunneista voidaan pitää muulla tavoin, mikäli se on tarkoituksenmukaista (esim. viikonloppuun sijoittuvat lyhytkurssit, projektit, yhteiset opintovierailut, leirit).

Oppilas saa ryhmässä ollessaan aina sisällöllisesti erilaisen lukuvuoden. Jos oppilas aloittaa opinnot myöhemmin kuin 7-8-vuotiaana, hän aloittaa heti ikäänsä vastaavassa ryhmässä. Saadakseen kuitenkin päättötodistuksen hän voi korvata puuttumaan jääneet suoritukset omaehtoisella työskentelyllä. Opettaja määrittelee tehtävät, tarkistaa ne ja antaa tehtävistä palautteen.

11.1. Opetustuntien jakaantuminen yhteisissä- ja teemaopinnoissa

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituisia oppituntia. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia.

Koulutuksen järjestäjä turvaa opintonsa aloittaneille oppilaille mahdollisuuden koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Opetuksen kokonaismäärä mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen kuvataideopetuksen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Opetusta järjestettäessä huomioidaan taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota oppilaitoskohtaisia valinnaisia opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteet ja sisällöt laaditaan niin, että ne syventävät ja laajentavat opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä opintokokonaisuuksia.

Teemaopinnot (yli 11-vuotiaille), yht. 200 oppituntia

VUOSI V (11-12-vuotiaat), opetusta 3x45min/viikko, 76t/vuosi (sis. tehtävä 4t)

VUOSI IV(12-13-vuotiaat), opetusta 3x45min/viikko, 76t/vuosi (sis. tehtävä 4t)

Lisäksi vapaavalintaisia opintoja, joista oppilas tekee prosessiportfolion ja näyttelyn/esityksen yht. noin 50t
(esim. taideleiri, opiston tai muun järjestämä kurssi)

Yhteiset opinnot (7-11-vuotiaille), yht. 300 oppituntia

VUOSI I (7-9v)¹, opetusta 2x45min/viikko, 48t/vuosi + kotitehtävä

VUOSI II (8-9v), opetusta 3x45min/viikko, 72t/vuosi + kotitehtävä

VUOSI III(9-10v), opetusta 3x45min/viikko, 72t/vuosi + kotitehtävä

VUOSI IV(10-11v), opetusta 3x45min/viikko, 72t/vuosi + kotitehtävä

+ lukuvuosittain kaikille yhteinen vierailu tai retki + 4-10t

Varhaisiän opinnot eivät kartuta opetuksen kokonaistuntimäärää.

(Huom! tuntikehys voi hieman vaihdella vuosittain)

11.2. Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt

”Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista.”(ks. 24)

11.2.1. Opetuksen tavoitteet

Taidesuhde

- *tukea oppilaan taidekäsitystä ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun avulla*
- *kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla*
- *innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin, sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.*

Visuaalinen lukutaito

- *innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen*
- *kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta*
- *ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta*
- *kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintoja ja keskustelemaan niistä*
- *innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.*

Osallisuus ja vaikuttaminen

- *kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja*
- *rohkaistaan tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja*
- *ohjataan oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen*
- *kannustetaan oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.*

11.2.2. Opetuksen sisällöt

”Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.” (ks. 25)

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

11.3. Kuvataiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet

Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 oppituntia ja ne voi suorittaa neljässä lukuvuodessa. Lukuvuosien 1-4 opintokokonaisuuksien sisältöjen erilaiset painotukset antavat valmiudet teemaopintoihin siirtymiseen.

1. Astutaan kuvataiteen maailmaan

Ensimmäinen lukuvuosi on tarkoitettu 7-8(9)v. Opetusta on 2x45min/viikko. Syksyllä ja keväällä 12 opetuskertaa. Opintojen laajuus on 48 oppituntia/lukuvuosi + itsenäinen kotitehtävä.

Opintojen tavoitteena on tutustua kuvan tekemisen perusteisiin sekä kuvataiteeseen. Opinnoissa tutustutaan kuvan kieleen ja kuvan tekemiseen monipuolisesti. Kuvallisen ilmaisun ja ajattelun taitoja lähdetään harjoittelemaan leikin ja tutkimisen keinoin sekä tutustumalla monipuolisesti erilaisiin materiaaleihin, tekniikoihin ja taiteen tekemisen perustyöskentelytapoihin ja välineisiin.

Työskentely on kokeilevaa, tutkivaa ja keksivää. Uudet oivallukset ja oppiminen tuottavat iloa ja motivoivat etenevään oppimisprosessissa. Oppilasta innostetaan käyttämään mielikuvitusta ja ohjataan havainnoimaan ympäristöä. Oppimisesta tehdään omakohtaista, käyttämällä itselle tärkeitä ja läheisiä kuvia sekä ilmiöitä työskentelyn lähtökohdaksi. Turvallista ja hyväksyvää oppimisilmapiiriä rakennetaan yhdessä vahvistamalla osallisuutta. Oppilasta rohkaistetaan ja harjaannutetaan kertomaan näkemyksiään omista ja toisten kuvista sekä kuuntelemaan toisten näkemyksiä. Opetellaan ymmärtämään, että jokaisella on oikeus omaan kokemukseen, jota tulee kunnioittaa. Oppilasta ohjataan ja tuetaan työskentelemään itsenäisesti, mutta myös yhdessä toimien ja toiset huomioiden. Opetellaan huolehtimaan työvälineistä sekä käyttämään niitä oikein ja turvallisesti.

2. Rakennetaan taiteen perustaa

Toinen lukuvuosi on tarkoitettu 8-9(10)v. Opetusta on 3x45min/viikko. Syksyllä ja keväällä 12 opetuskertaa. Opintojen laajuus on 72 oppituntia/lukuvuosi + itsenäinen kotitehtävä.

Opintojen tavoitteena on syventää ja rikastuttaa kuvataiteen perustaa. Oppimisen suunta on kohti omaa kuvallista ilmaisua ja ajattelun taitojen kehittymistä sekä itsetunnon vahvistamista. Kuvallisen ilmaisun ja havaintokyvyn kehittymistä laajennetaan käyttämällä ennakkoluulottomasti ja monipuolisesti erilaisia tekniikoita ja materiaaleja. Myös taiteidenvälinen työskentely on mahdollista. Oppilas muodostaa käsitystä taiteen historiasta sekä nykytaiteesta. Tutustutaan erilaisiin visuaaliseen kulttuuriin ja median kuviin sekä rohkaistetaan oppilasta muodostamaan niihin oma-kohtainen suhde työskentelyssä. Oppilasta innostetaan havainnoimaan ympäristöä visuaalisesti (luonnonympäristö, esineympäristö ja rakennettu ympäristö) ja työskentelemään havainnoistaan käsin. Oppilasta johdatetaan pohtimaan ja ottamaan huomioon kuvallisessa ilmaisussaan ja toiminnassaan ekologisia, esteettisiä ja eettisiä arvoja kuten kestävä kehitys ja vastuullisuus. Myös taidetta tarkastellaan näistä näkökulmista.

3. Tehdään näkyväksi minun ja muiden visuaaliset tarinat

Kolmas lukuvuosi on tarkoitettu 9-10(11)v. Opetusta on 3x45min/viikko. Syksyllä ja keväällä 12 opetusker-
taa. Opintojen laajuus on 72 oppituntia/lukuvuosi + itsenäinen kotitehtävä.

Opinnoissa vahvistetaan oppilaan luovaa prosessia, jossa omat elämykset, kokemus maailmassa olemisesta ja havain-
not toimivat kuvallisen työskentelyn perustana. Oppilaan itsetuntemusta ja rohkeutta yksilölliseen ilmaisuun tuetaan
kannustamalla häntä tekemään omia valintoja ja reflektoimalla omaa oppimistaan sekä huomaamalla kuvan teke-
misen dialogisuus. Oppilasta innostetaan tutustumaan erilaisiin teoksiin, sisältöihin taidehistoriassa, nykyaikaisessa
sekä kulttuureissa. Oppilasta ohjataan kriittisen ajattelun kehittämiseen, omien arvojen ja valintojen pohdintaan sekä
oman taidekäsityksen muodostamiseen innostamalla tutkimaan visuaalisen kulttuurin kuvia esim. kuva-analyysin me-
netelmin. Opetellaan tarkastelemaan taidetta tekijän, teoksen ja katsojan näkökulmaista. Opinnoissa kannustetaan
pohtimaan taiteen kokemisen ja tekemisen merkitystä omassa elämässä.

4. Luodaan uutta

Neljäs lukuvuosi on tarkoitettu 10-11(12)v. Opetusta on 3x45min/viikko. Syksyllä ja keväällä 12 opetusker-
taa. Opintojen laajuus on 72 oppituntia/lukuvuosi + itsenäinen kotitehtävä.

Opintojen tavoitteena on rohkaista oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen ja persoonallisten valintojen tekemiseen
luovassa työskentelyssä sattuman, kokeilun ja omien aiheiden parissa. Oma työskentelyä ja valintoja ja niiden vai-
kutusta opetellaan arvioimaan ja oppimisprosessia dokumentoimaan. Taiteiden väliset työskentelytavat ja erilaisten
teknologioiden käyttö luovat pohjaa uuden oppimiselle niin teknisesti kuin ilmaisullisesti. Oppilasta ohjataan pitkä-
jänteiseen työskentelyyn tutkivalla ja reflektoivalla otteella. Opinnoissa tutustutaan taiteilijoiden ammattiin ja taiteen
kentän erilaisiin toimintatapoihin. Opinnoissa syvennetään oppilaan kuvanlukutaitoa, omaa taidekäsitystä ja kriittistä
ajattelua harjoitellaan tulkitsemalla sekä omin sanoin että kuva-analyysimenetelmällä erilaisia kuvamaailmoja. Har-
jaannutaan myös toisten taiteen näkemysten kuuntelemiseen. Oppilasta innostetaan tutustumaan kuvataiteen men-
neisyyteen, nykyhetkeen ja tulevaisuuteen sekä muodostamaan niistä omia, luovia tulkintoja.

11.4. Kuvataiteen teemaopinnot

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajenta-
minen. Teemaopinnot muodostuvat valinnaisista työpajoista ja itsenäisestä opiskelusta. Työpajoissa painot-
tuu oppilaan omat kiinnostuksen kohteet ja valinta. Tavoitteena on, että oppilas syventää taitojaan ja tie-
tojaan sekä perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin. Oppilaan
kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyy ja hän oppii tekemään itsenäisiä ja tietoisia valintoja sekä peruste-
lemaan valintojaan. Teemaopinnoissa yhdistetään teemallisiksi kokonaisuusiksi kuvataiteen eri osa-alueita
ja toteutetaan taiteidenvälisiä teemoja.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee vuosittain teemaopintojen opintokokonaisuudet ja niiden lukumäärän,
opintokokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja laskennallisen laajuuden. Opiskelija valitsee oppilaitoksen mää-
rittämän määrän opintokokonaisuuksia. Teemaopinnoista voi suorittaa osan integroituna opistojen aikuis-
ten opintoryhmiin, oman vastuopettajan ohjaamana (sis. säännölliset ohjauskeskustelut).

11.4.1. Teemaopintojen tavoitteet

(ks. 26)

Taidesuhde

- kannustaa oppilasta taidekäsityksen keittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen tai-
teen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yh-
teistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä

- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuva-ilmaisun taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

- tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimissaan
- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

11.4.2. Teemaopintojen sisällöt

(ks. 26-27)

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista, sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opintoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opintoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opintoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan ja vahvistetaan paikallisidentiteettiä ja osallisuutta taiteen avulla. Opintoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön. Erityinen painopiste on paikallisen kulttuuritoiminnan esille tuominen opintoissa.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opintoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista

11.5. Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet

Loimaan työväenopisto määrittelee vuosittain kuvataiteen teemaopintojen opintokokonaisuudet, lukumäärän, opintokokonaisuuksien tarkemmat tavoitteet, sisällöt ja laskennallisen laajuuden sisällöt. Teemaopintojen laskennallinen laajuus on 200 oppituntia ja ne voi suorittaa noin kahdessa lukuvuodessa. Teemaopinnoissa painottuu paikallisuus, ajankohtaiset ilmiöt sekä oppilaan erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet.

Teemaopinnot 1, V lukuvuosi

Opinnot on tarkoitettu 11-12(13) -vuotiaille. Opetusta on 3x45min/viikko. Yhteensä 76t/vuosi. Lisäksi suoritetaan itsenäinen tehtävä 4 oppituntia.

Teemaopinnot 2, VI lukuvuosi

Opinnot on tarkoitettu 12-13(14)-vuotiaille. Opetusta 3x45min/viikko. Yhteensä 76t/vuosi. Lisäksi suoritetaan itsenäinen tehtävä 4 oppituntia.

Vapaavalintaisia opintoja

Teemaopintojen vapaavalintaisten opintojen laajuus on yhteensä noin 50 oppituntia.

Vapaavalintaiset opinnot oppilas suorittaa itsenäisesti, mutta ne suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa. Opinnot voivat koostua muualla suoritettavista tai opiston muilla kursseilla suoritetuista opinnoista, näyttelymatkoista tai taideleireistä. Vapaavalintaisia opintoja voi suorittaa samanaikaisesti 1 ja 2 vaiheen opintojen aikana.

Oppilas tekee teemaopinnoistaan itsenäisesti prosessiportfolion, näyttelyn tai esityksen (noin 50h). Prosessiportfolio on oppilaan kokoama esitys työskentelyn- ja osaamisen kehittymisestä prosessin aikana sekä mahdollisesta lopputuotteesta. Portfolio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

Paikalliset kuvataiteen teemaopinnot muodostuvat viidestä sisällöllisestä opintokokonaisuudesta. Opintokokonaisuudet ja niiden laskennalliset laajuudet määritellään vuosittain oppilastilanteen ja oppilaiden kiinnostuksen kohteet huomioiden.

TEEMAOPINNOT 1: Ympäristö ja käsitetaide

Opinnoissa syvennetään oppilaan kuvallisia ilmaisun- ja ajatteluntaitoja. Opinnoissa kannustetaan ja rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omia ajatuksia, näkemyksiä, mielipiteitä ja arvoja ympäristö- ja käsitetaiteen keinoin. Tavoitteena on tutustuminen ympäristö- ja käsitetaiteen historiaan sekä muodostamaan käsitystä siitä, mikä rooli ja merkitys ympäristötaiteella on ajassamme sekä tulevaisuuden muotoilussa. Samalla tarkastellaan taiteen merkitystä paikallisessa yhteisössä hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja osallisuuden näkökulmista.

Työskentelyprosessissa ja sen dokumentoinnissa opetellaan sitä, miten paikallinen ympäristö(luonnon- ja rakennetut ympäristöt esim. yritykset ja yhteisöt) tarjoaa mahdollisuuksia ja haasteita taiteen tekemiseen, toteuttamiseen ja mikä on taiteen rooli ja merkitys (paikallisessa) ympäristössä. Työskentelyssä opetellaan vastuullisuutta yhteisestä elinympäristöstämme. Oppilasta rohkaistaan ekologisten, esteettisten ja eettisten arvojen pohdintaan omassa- ja yhteisötaideprojektissa. Oppilasta tuetaan asettamaan itselleen tavoitteita sekä ohjataan yhteisten tavoitteiden asettamista sekä opetellaan arvioimaan niiden toteutumista.

TEEMAOPINNOT 2: Yhteisöllinen taideprojekti ja oppimisen prosessi

Oppilasta ohjataan osallistumaan ja vaikuttamaan yhdessä taiteen keinoin. Yhteisötaideprojektissa rohkaistaan uuden/erilaisen kohtaamiseen, yhdessä tekemiseen ja oppimisen yhteiseen reflektointiin. Luovan prosessin tavoitteena on osallisuuden ja erilaisten kulttuurien tuntemuksen vahvistuminen. Työskentelyssä on keskeistä vuorovaikutustaitojen ja itsereflektion kehittyminen; yhteisten tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista.

Opinnoissa toteutetaan yhteisötaideprojekti paikallisen tahon kanssa. Prosessissa voidaan tarkastella esim. yhteisön hyvinvointiin, kohtaamaa muutokseen, eriarvoistumiseen liittyviä teemoja ja ilmiöitä. Ilmiöihin tutustutaan niitä tutkimalla ja arvottamalla taiteen keinoin. Projekti voidaan toteuttaa mahdollisuuksien mukaan taiteidenvälisesti esim. teatterin kanssa.

TEEMAOPINNOT 3: Minä taiteilijana

Opintojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan omaa ääntä ja ilmaisua. Oppilasta kannustetaan luottamaan omaan kokemuk maailmaansa taiteellisessa työskentelyssä sekä rohkaistaan oman identiteetin pohtimiseen ja tulkintojen esilletuomiseen. Oppilaan omat kiinnostuksen kohteet ja luovat työskentelytavat syventävät itsenäistä työskentelyprosessia (taiteidenvälisyys, taiteen ja tieteen välisyys ja taiteen moninaisuus). Oppilasta rohkaistaan kehittämään omaa ajattelua ja ilmaisua käyttämällä luovasti eri materiaaleja ja tekniikoita ennakkoluulottomalla tavalla. Opintojen tavoitteena on oman luovan prosessin hallinnan opettelu sekä materiaali- ja tekniikkatuntemuksen syventäminen. Taidemaailman tuntemusta vahvistetaan tutustumalla taiteilijan moniin rooleihin ja toimintatapoihin historiasta tähän päivään. Opetellaan oman työskentelyprosessin sanallistamista.

TEEMAOPINNOT 4: Taiteellinen esittäytyminen

Opintojen tavoitteena on oppia taiteellisen prosessin luonnetta ja sen esilletuomista osallistumalla näyttelyprojektin suunnitteluun ja toteutukseen. Prosessissa opitaan pitkäjänteisen taideprosessin vaiheita ideasta, lopullisen teoksen toteuttamiseen sekä esille laittamiseen. Oppilasta kannustetaan etsimään uusia taiteen esittämistapoja. Oppilasta rohkaistaan toiminnassaan luomaan uutta kulttuuria vastuullisesti ja kriittisesti. Oppilasta ohjataan pohtimaan taiteen esittämistä ja vastaanottamista sekä taiteen merkitystä omassa elämässä ja yhteisössä.

TEEMAOPINNOT 5: Taiteiden rajapinnoilla ja vaikuttamisen kentällä

Oppilasta innostetaan ja rohkaistaan tutkimaan, vaikuttamaan ja tuomaan visuaalisesti näkyväksi omia kokemuksiaan elinympäristöstään ja kokemuk maailmastaan. Tavoitteena on tutkia, kokeilla ja oivaltaa taiteellisen ajattelun ja toiminnan kautta. Keskeistä on elinympäristön huomioiminen ja vaikuttaminen taiteen keinoin.

11.6. Yhteistyö huoltajien kanssa

Kuvataiteen perusopetus järjestää yleisen vanhempainillan tarpeen vaatiessa. Oppilaiden vanhemmilla on myös halutessaan mahdollisuus tutustua opintoryhmien toimintaan seuraamalla oppituntia. Vanhemmille lähetetään kutsut opintoryhmien toteuttamiin tapahtumiin ja näytöksiin. Opettajat pitävät yhteyttä koteihin tarpeen mukaan, ja vanhemmille tiedotetaan opetukseen liittyvistä tapahtumista ja ryhmän toiminnasta.

Palautteen saaminen vanhemmilta on tärkeää. Vanhempia kehoitetaan tarvittaessa sopimaan opettajan kanssa tapauskohtaisesti, mikäli on tarvetta pidempään keskustelutuokioon. Posti koteihin jaetaan pääasiallisesti oppilaiden kautta koteihin vietäväksi. Opettaja voi käyttää myös tekstiviestiä tiedotuksessa.

Oppilastiedote

Opintojen alkaessa syksyllä oppilaille jaetaan tiedotuskirje, josta löytyvät lukuvuoden opintoryhmät ja niihin liittyvät tiedot sekä opettajien ja Loimaan työväenopiston yhteystiedot. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on nähtävissä myös Loimaan työväenopiston verkkosivuilla: www.opistot.fi ja os.<https://peda.net/lt>

Lasten tuonti ja haku

Vastuu oppilaista on oppilaitoksella vasta, kun oppilas on tuotu / hän on tullut opetustilaan niin, että opettaja on hänet nähnyt. Esimerkiksi käytävässä oppilaat liikkuvat omalla vastuullaan. Pienimpien oppilaiden vanhempien tulee sopia opettajan kanssa, onko lapsella lupa siirtyä opetustilan ulkopuolelle odottamaan noutoa.

11.7. Oppilasarviointi

Arvioinnin tarkoitus on auttaa oppilasta tunnistamaan ja ymmärtämään opittua ja opiskelua tavoitteiden suuntaisesti. Opettaja toteuttaa kuvataiteen opetussuunnitelmaa itsenäisesti yhdessä sovittujen periaatteiden sekä kulloisenkin ryhmän edellytysten ja kehitystason mukaan. Opettaja huolehtii säännöllisestä arvioinnista, jonka tarkoituksena on edistää oppilaan tietojen ja taitojen kehittymistä sekä antaa opettajalle tarvittavaa tietoa opetustyön kehittämistä varten.

Arviointi tapahtuu opetustyössä ja keskitetysti opintokokonaisuuksien päättyessä. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Palautetilanteissa opetellaan myös keskustelemaan ja analysoimaan sekä nähtyä että itse tehtyä. Arvioinnin yhtenä tavoitteena on oppilaan itsearviointin kehittyminen. Erityisesti teemaopinnoissa oppilaalla tulee olla tilaisuus asettaa itselleen esim. produktioon liittyvät henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan yhdessä opettajan kanssa.

Uusissa, alkavissa opintoryhmissä aloitetaan oppilaan oman portfolion / prosessipäiväkirjan tekeminen. Tavoitteena on dokumentoida oppilaan oppimisen edistymistä vuosittain kuvallisesti ja sanallisesti (esim. piirroksin, tekstein, valokuvoin) itsearviointin avulla. Muoto voi olla kansio, vihko, sähköinen kansio, laatikko tms.

Arvioinnissa huomiota kiinnitetään mm.:

- kykyyn kuunnella ja ottaa vastaan ohjeita
- haluun ja taitoon toimia ryhmässä esim. ottaa vastaan ja kehittää toisten ideoita yhteisissä tehtävissä
- siihen, mitä yksilö osaa (eikä siihen, mitä hän ei osaa)
- oppijan omaan käsitykseen oppimisesta

11.7.1. Toiminnan arviointi

Arviointi on myös opetuksen kehittämisen kannalta erittäin tärkeää. Oppilailla on mahdollisuus antaa opetuksesta palautetta opettajille sekä vapaasti että keskitetysti esimerkiksi lukukauden lopussa. Myös vanhemmilla on jatkuvasti mahdollisuus antaa toiminnasta palautetta.

11.8. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kuvataiteen perusopetuksen luontevat yhteistyökumppanit löytyvät muiden taiteenalojen parista sekä seudun kulttuuripalveluiden tuottajista esim. Loimaan taidetalo, Alpo Jaakolan patsaspuisto, Loimaan Taideseura, kirjastot jne. Loimaan työväenopiston eri piirien kanssa voidaan toteuttaa yhteisiä kursseja tai poikkitaiteellisia projekteja.

Taiteella ja kulttuurilla on historialliset juuret seudullamme. Paikallisuuden teema on esillä perusopinnoissa kaikille yhteisten opintokokonaisuuksien aikana. Alueellamme vaikuttaneita merkittäviä kuvataiteilijoita mm. Alpo Jaakola (Loimaa), Yrjö Liipola (Koski), Wäinö Aaltonen ja Aarre Aaltonen (Pöytyä) sekä Viljo Syrjämä (Oripää). Myös nykyään seudulla asuu taiteilijoita, joiden työtiloihin tutustuminen tai vierailut opetustunneilla voisivat rikastuttaa opetusta (esim. Klaus Kopu).

12. TEATTERITAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Loimaan teatterin teatteritaiteen perusopetuksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten kykyä ilmaista itseään ja kasvaa luoviksi, itseään ja toisia kunnioittaviksi yksilöiksi. Meille erilaisuus on rikkautta ja haluamme tarjota lapsille ja nuorille paikan, jossa jokainen voi tuntea itsensä hyväksytyksi, ainutlaatuiseksi ja tärkeäksi. Korostamme sitä, että taitoja opitaan harjoittelun kautta, että taiteessa on useita oikeita vastauksia ja tapoja saman asian toteuttamiseen, että ilmaisussa tärkeää on aitous ja että pitkäjänteinen ja sinnikäs työ tuottaa hyvän tuloksen.

Tavoitteenamme on valmistaa yhdessä lasten ja nuorten kanssa laadukkaita ja monipuolisia teatteriesityksiä sekä teksti- että ryhmälähtöisesti ohjaajan ja osallistujien ideoita huomioiden, yhdessä oppien ja tekemistä nauttien. Teatteritoiminnassa lapset ja nuoret osallistuvat monin eri tavoin toimimalla esiintymisen ohella käsikirjoittajina, maskeeraajina, puvustajina, kahvion ja narikan sekä tekniikan töissä. Aikuisien, lasten ja nuorten muodostama yhteisö on sen käyttäjille tärkeä, viihtyisä ja mieluinen toimintaympäristö. Tavoitteena on ylläpitää oppimista ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta.

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista. Toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta. Arjessa huomioidaan kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus, kielitietoisuus sekä tekijänoikeudet.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa huomioidaan oppijan aiemmat kokemukset, lähtökohtana on tutkiva oppiminen. Lähestymistapa opittavaan on toiminnallinen. Opetus hyödyntää taiteidenvälisyyttä. Teatteritaidetta tarkastellaan historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä.

Työtavat

Teatteritaiteen opiskelu tapahtuu ryhmässä, ja siinä korostuvat ryhmätyö- ja vuorovaikutustaidot. Oppilaan oman ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä. Opetus tapahtuu pääasiassa viikko-opetusena, mutta myös lyhyet kurssit osana opetusta ovat mahdollisia. Opetuksessa voidaan käyttää tarpeen mukaan eri taiteenalojen opettajia. Teemaopinnoissa opetus on monimuoto-opetusta, ja painopiste on esitysprosessiin tutustumisella ja osallistumisella. Teemaopinnot ovat sidoksissa näytelmän valmistusprosessiin ja kestävät harjoitusten ja esitysten vaatiman ajan. Teatteriesitysten katsominen ja niistä oppiminen kuuluu myös yhtenä keskeisenä työmenetelmänä opintoihin koko niiden keston ajan. Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva seuranta säännöllisen palautteenantamisen ja saamisen muodossa.

Teatteritaiteen yleisen opetuksen rakenne

Opetus rakentuu kymmenestä opintokokonaisuudesta, jotka on määritelty taiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa. Opinnot koostuvat pääosin viikoittaisesta lähiopetuksesta. Syventävät teemaopinnot toteutetaan osin yhteistyössä muiden taiteen perusopetuksen ryhmien ja opettajien kanssa. Osa oppitunneista voidaan pitää muulla tavoin, mikäli se on tarkoituksenmukaista (esim. viikonloppuun sijoittuvat lyhytkurssit, projektit, yhteiset opintovierailut, leirit).

Oppilas saa ryhmässä ollessaan aina sisällöllisesti erilaisen lukuvuoden. Jos oppilas aloittaa opinnot myöhemmin kuin 7-8-vuotiaana, hän aloittaa heti ikäänsä vastaavassa ryhmässä. Saadakseen kuitenkin päättötodistuksen hän voi korvata puuttumaan jääneet suoritukset omaehtoisella työskentelyllä. Opettaja määrittelee tehtävät, tarkistaa ne ja antaa tehtävistä palautteen.

1.1. Opetustuntien jakaantuminen yhteisissä- ja teemaopinnoissa

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia.

Koulutuksen järjestäjä turvaa opintonsa aloittaneille oppilaille mahdollisuuden koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Opetuksen kokonaismäärä mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Opetusta järjestettäessä huomioidaan taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota oppilaitoskohtaisia valinnaisia opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteet ja sisällöt laaditaan niin, että ne syventävät ja laajentavat opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä opintokokonaisuuksia.

Teemaopinnot, yhteensä 200 oppituntia	
Työpaja 1	50h
Työpaja 2	50h

Työpaja 3	50h
Työpaja 4	50h
Yhteiset opinnot, yhteensä 300 oppituntia	
Aloitusikä 7-8 vuotta	
Kesto oppituntia/lukuvuosi	
Taso 1, 30 h	
Taso 2, 40 h	
Taso 3, 60 h	
Taso 4, 50 h	
Taso 5, 60 h	
Taso 6, 60 h	

1.2. Yhteisten opintojen tavoitteet ja sisällöt

Teatteritaiteen yhteiset opinnot toteutetaan Loimaan työväenopistossa A-opintolinjana, joka sisältää yhteisten opintojen opintokokonaisuudet 1-6, joiden aikana oppilas tutustuu teatterin tekemisen lainalaisuuksiin ja toimintamalleihin sekä teatteriin taidemuotona. Opintolinja A on tarkoitettu teatteritaiteen perusopinnot 7-8-vuotiaana aloittaville oppilaille. Opinnot koostuvat eri tavoitealueita yhdisteleivistä opintokokonaisuuksista.

1.1.1. Opetuksen tavoitteet

(ks. 60-61)

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

- *kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä*
- *rohkaista oppilasta vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa*
- *ohjata oppilasta harjoittelemaan läsnäoloa esiintymistilanteessa*
- *ohjata oppilasta harjoittelemaan kokonaisvaltaista ilmaisua*
- *rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa työskentelyään*
- *ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä muihin taiteenlajeihin.*

Teatteriesitys

- *motivoida oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti*
- *ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja tutustumaan eri osa-alueisiin*
- *ohjata tunnistamaan esityksen harjoitusprosessin vaihteita.*

Oma taiteellinen prosessi

- *kannustaa oppilasta luovaan toimintaan ja uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin keinoja*
- *rohkaista oppilasta uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämisalueitaan*
- *innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään.*

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

- *kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä*
- *ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona*
- *ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä*
- *ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin työnkuviin.*

12.3. Teatteritaiteen yhteisten opintojen paikalliset opintokokonaisuudet

Opintokokonaisuudet 1-3 johdattavat teatterin peruskäsitteisiin ja työskentelytapaan sekä –prosessiin. Opetuksessa painotetaan teatterin ryhmätyöluonnetta, oppilaan kykyä vuorovaikutukselliseen toimintaan ryhmän jäsenenä ja yhteistyöhön ryhmän muiden jäsenten kanssa. Teatteri- ja roolileikkien avulla vahvistetaan oppilaan ilmaisu- ja havaintokyvyn kehittymistä ja opetellaan oman kehon ja äänen käyttämistä työvälineinä. Juoni, tarina, roolihenkilö, toiminta jne. tulevat tutuksi erilaisten harjoitusten, improvisaatioiden sekä esitystehtävien kautta.

Opintokokonaisuuksien 4-6 aikana oppilaan tietoisuus omasta vastuullisesta ja aktiivisesta roolistaan teatteriesityksen osana lisääntyy. Samalla ryhmään sitoutuminen ja sen merkitys vahvistuu.

Esitysprosessien kautta tutustutaan teatterin eri osa-alueisiin: ohjaus, dramaturgia, näyttelijäntyö, puvustus ja maskeeraus, lavastus sekä valo- ja äänisuunnittelu ja opitaan erittelemään niiden merkitystä ja hyödyntämään monenlaisia mahdollisuuksia.

1. ENSIASKELEET 30 h

Syksy: ryhmän yhteishenki, fyysinen ja visuaalinen ilmaisu osana harjoitteita, teatteri-ilmaisun peruskäsitteitä, pieniä esityksiä omalle ryhmälle

Tavoitteet:

Oppilas

- kokee ryhmän ilmapiirin turvalliseksi ja innostavaksi
- tuntee kuuluvansa ryhmään ja toimii yhteistyössä kaikkien sen jäsenten kanssa
- saa purkaa energiaa ja ilmaista erilaisia tunteita harjoitteiden kautta
- rohkaistuu ilmaisemaan itseään monin eri tavoin ja nauttii siitä
- saavuttaa lisää keskittymiskykyä ja pitkäjänteisyyttä
- kokee esiintymisen turvalliseksi

Opetuksen sisällöt:

- tutustumis- ja ryhmäytymisharjoitteet
- liikuntaleikit, musiikkiliikunta, rytmiharjoitukset
- ilmaisuleikit ja draamaleikit
- aistiharjoitukset

Kevät: sadut ja tarinat, tarinan kerronta yhdessä

Tavoitteet:

Oppilas

- rohkaistuu heittäytymään leikin, sadun ja seikkailujen maailmoihin
- harjoittaa mielikuvitustaan ja eläytymiskykyään
- toimii aktiivisesti luovana persoonana
- vahvistaa taitojaan toimia ryhmässä
- tuo esille näkemyksiään
- kannustaa toisia ja arvostaa muiden ideoita

Opetuksen sisällöt:

- tarinoiden kuunteleminen ja katseleminen, omien tarinoiden tuottaminen
- työskentelyn jäsentäminen sanallisesti, kuvallisesti ja ilmaisullisesti

2. TEATTERISSA 40 h

Syksy: eri teatterin elementit innoittajana – ääni, kuva, tila, rekvisiitta, asut, maskeeraus, valaistus jne. työskentelyn lähtökohtana

Tavoitteet:

Oppilas

- tutustuu teatterin eri elementteihin ja niiden luonteeseen
- lähestyy esiintymistä erilaisista lähtökohdista
- näkee useat erilaiset toteutustavat vaihtoehtoisina mahdollisuuksina
- rohkaistuu ilmaisuun eri välineiden ja elementtien kautta
- hahmottaa teatterin maailmaa ja sen lainalaisuuksia

Opetuksen sisällöt:

- kontaktileikit, liikuntaleikit
- draamalliset harjoitteet: eri elementit työskentelyn lähtökohtana
- teatterivierailu, toisten ryhmien esitysten katsominen
- teatterin toimintaympäristön havainnointi ja kokeilu erilaisin välinein

Kevät: roolihahmoon eläytyminen ja erilaisten hahmojen kehittäminen

Tavoitteet:

Oppilas

- kehittää sanatonta ilmaisuun ja kehonhallintaansa
- rohkaistuu käyttämään eleitä, ilmeitä, liikkeitä kerronnan välineenä
- osaa rakentaa erilaisia henkilöahmoja kiinnittäen huomiota esim. liikkumiseen, äänenkäyttöön, ulkonäköön
- eläytyy tarinaan roolihenkilön näkökulmasta
- oppii ymmärtämään henkilöahmojen kirjoa monipuolisesti
- kohtaa ensimmäisiä yleisöjä roolissa pienten esitysten myötä
- saa onnistumisen kokemuksia

Opetuksen sisällöt:

- fyysinen ilmaisu
- leikit ja improvisaatiot, jotka kehittävät tilanteessa olemista

- karakterisointiharjoitukset
- naamioiden valmistaminen ja käyttö
- pienimuotoiset esitykset tuotetun materiaalin pohjalta

3. NÄYTTÄMÖLLÄ **60 h**

Syksy + kevät: lyhyet tekstit, joiden pohjalta rakennetaan esitys

Tavoitteet:

Oppilas

- sitoutuu pitkäjänteiseen prosessiin
- oppii ottamaan vastuuta omasta osuudestaan yhteisessä esityksessä
- harjoittelee itsenäistä, tavoitteellista työskentelyä
- toimii työryhmän jäsenenä yhteistä tavoitetta kohti
- rohkaistuu ilmaisemaan omia näkemyksiään
- tunnistaa teatterin eri osa-alueiden merkityksen esitysprosessissa; puvustus, lavastus, valo- ja äänimaailma
- kokee esitysprosessin rakentumisen pala palalta kokonaisuudeksi
- voittaa jännityksen ja nauttii esiintymisestä

Opetuksen sisällöt:

- valmiisiin teksteihin perustuva teatteri-ilmaisu; tekstiin tutustuminen, roolitus, oman osuuden hahmottaminen, roolin rakentaminen, näyttämöharjoittelu
- toisten tekemän esityksen katsominen ja siitä keskusteleminen
- esityskokonaisuuden valmistaminen
- puvustuksen, lavastuksen ja valojen suunnittelu yhdessä

4. KEKSIMISEN RIEMU – ROHKEA ROKAN SYÖ! **50 h**

Syksy: muisto, kuva, ääni, rytmi, musiikki, tanssi improvisaation lähtökohtana

Tavoitteet:

Oppilas

- tutustuu improvisaation käsitteeseen laajasti eri elementtien kautta
- rohkaistuu omakohtaisiin kokeiluihin ja omien rajojen etsintään
- rohkaistuu monipuoliseen äänenkäyttöön
- monipuolistaa ja vahvistaa liikeilmaisuaan
- vahvistaa ja laajentaa nonverbaalin ilmaisun keinoja viestin välittämisessä
- vahvistaa minäkuvaansa ja nauttii erilaisten ilmaisukeinojen löytämisestä

Opetuksen sisällöt:

- rentoutus ja hengitystekniikka
- harjoitellaan oman äänen käyttöä ja erilaisten äänien tuottamista
- tuotetaan erilaisia rytmejä, liikettä; improvisoidaan vapaita tansseja musiikin mukaan
- muistoihin, kuviin, teksteihin, mielikuviin perustuvat improvisaatiot; välineinä ääni, rytmi, tanssi

Kevät: improvisaatioteatteri

Tavoitteet:

Oppilas

- tutustuu improvisaatioteatteriin
- kehittää spontaanisuuttaan ja avoimuuttaan
- saa rohkeutta omien ideoidensa hyväksymiseen
- kehittää herkkyyttään toisen henkilön viesteille
- kehittää kykyään olla läsnä tilanteissa

Opetuksen sisällöt:

- improvisaatioharjoitteet
- suunnitellut improvisaatiot
- improvisaatioharjoituksia tekstin pohjalta
- pienimuotoiset improesitykset

5. TEKSTIN LÄHTEILLÄ 60 h

Syksy: näytelmätekstit, tyyllilajit, dramaturgia, tekstin analysointi

Tavoitteet:

Oppilas

- tutustuu erilaisiin näytelmäteksteihin ja tyyllilajeihin
- ymmärtää dramaturgian peruskäsitteitä
- hahmottaa erilaisia dramaturgisia malleja
- osaa nimetä ja tunnistaa eri tyyllilajeja
- oppii näytelmän analysoimisen peruskäsitteitä
- kehittyy oman ilmaisunsa jäsentämisessä ja tietoisessa hahmottamisessa

Opetuksen sisällöt:

- tutustutaan tekstien dramaturgiaan erilaisin esimerkein
- analysoidaan näytelmäkohtauksia toiminnallisina menetelmin
- käydään läpi käytännössä erilaisia dramaturgisia malleja
- katsotaan erilaisia esitysnäytteitä teatterissa tai videolta
- dramatisoidaan lyhyt teksti käsikirjoitukseksi

Kevät: oman dramaturgian toteuttaminen

Tavoitteet:

Oppilas

- käyttää syksyllä oppimaansa perustana kevään työskentelylle käydessään läpi prosessin tekstistä esitykseksi
- kehittää karakterisointitaitoaan eli kykyään kuvata roolihenkilö liikkein, puhein ja toiminnoin
- ottaa vastuun omasta osuudestaan ja ymmärtää sitoutumisen merkityksen teatterityössä
- kohtaa erilaisia haastavia tilanteita erityistä rakennettaessa ja löytää keinoja selviytyä niistä
- on mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa esityksen visuaalisia tai teknisiä ratkaisuja
- saa onnistumisen kokemuksia

Opetuksen sisällöt:

- tehdään esityskokonaisuus tekstin pohjalta

6. OMA ESITYS 60 h

Syksy ja kevät: näytelmän valmistaminen ryhmän yhteistyönä

Tavoitteet:

Oppilas

- tuottaa materiaalia eri lähtökohdista käsin valittuun teemaan liittyen
- saa kokemuksia ideasta esitykseksi -prosessista
- kehittää näyttämöllistä mielikuvitustaan ja muototajuaan
- näkee toteutuksellisia ratkaisuja ja tuo ne esille
- hyödyntää aiemmin oppimiaan tietoja ja taitoja omassa näyttelijäntyössään
- kehittää puheilmaisuaan ja puhetekniikkaansa
- heittäytyy rohkeasti ja innolla työskentelyn eri vaiheisiin pelkäämättä epätietoisuutta lopputuloksesta

Opetuksen sisällöt:

- valmistetaan esitys jonka sisällön oppilaat ja opettaja tuottavat yhdessä
- liitetään esitykseen kaikki tarvittavat teatterin elementit
- esiinnyttään yleisölle

12.4. Teatteritaiteen teemaopinnot

Opinnoissa syvennetään teatteritaiteen ilmaisullista ja teknistä osaamista sekä monipuolistetaan oppilaan ymmärrystä teatterista. Teemaopinnoissa voidaan tehdä yhteistyötä muiden taiteenalojen kanssa ja kutsua eri alojen asiantuntijoita vierailijoiksi, käydä teatteriesityksissä ja tutustumisvierailuilla sekä esittää omaa produktiota muualla.

Teemaopinnoissa oppilas syventää omakohtaisia kokemuksiaan esitysprosessista ja työryhmän jäsenenä toimimisesta. Opinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitystentekoprosessien kautta, keskustellaan, analysoidaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä. Lisäksi tutustutaan erilaisiin lähdemateriaaleihin sekä tuotetaan niitä itse. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Teemaopinnot suoritetaan kurssimuotoisesti olemalla mukana erilaisissa rooleissa ja eri produktioissa. Oppilas suorittaa opinnot suunnittelemalla opettajan kanssa, millaisia näkökulmia kuhunkin produktion valitaan ja millaisia tavoitteita oppimiselle asetetaan. Teemaopinnoista suorituksia voi saada eri järjestyksessä ja saman lukuvuoden aikana on mahdollista suorittaa useampi opintokokonaisuus. Teemaopintoihin voidaan liittää myös kesäteatteria, kesäleirijaksoja tai kansainvälisen toiminnan leirejä, mutta niistä sovitaan kunkin oppilaan kanssa henkilökohtaisesti riippuen kulloinkin tarjolla olevista mahdollisuuksista. Opintokokonaisuudet yhdistelevät eri tavoitealueita.

12.4.1. Teemaopintojen tavoitteet

(ks. 62)

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

- *kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä*
- *rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa*
- *ohjata oppilasta ymmärtämään läsnäolon merkitys esiintymistilanteessa*
- *ohjata oppilasta kehittämään kokonaisvaltaista ilmaisuaan*
- *rohkaista oppilasta reflektoimaan omaa ja muiden työskentelyä.*

Teatteriesitys

- *motivoida ja sitouttaa oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti*
- *ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja syventymään pitkäjänteisemmin johonkin tai joihinkin osa-alueisiin*
- *ohjata oppilasta tutustumaan teatteriesitysten eri muotoihin*
- *ohjata oppilasta tutustumaan näytelmäkirjallisuuteen ja harjoittelemaan näytelmien lukemista.*

Oma taiteellinen prosessi

- *ohjata oppilasta havainnoimaan itseään sekä ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään*
- *rohkaista oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja ilmaisemaan itseään*
- *innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja reflektoimaan omaa työskentelyään.*

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria ja teatteritaidetta osana elämää ja yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninaisiin tehtävänkuviiin, teatteritaitojen hyödyntämiseen eri ammateissa, työnhaussa, opiskelussa sekä harrastamaan teatteria monipuolisesti
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona ja sen yhteyksiin muihin taiteisiin
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä.

12.5. Teemaopintojen paikalliset opintokokonaisuudet

OK 7 Teatterilajit, työpaja (50 h):

Oppilas perehtyy yhteen tai useampaan eri teatterilajiin (esim. musiikkiteatteri, nukketeatteri, tanssiteatteri, fyysinen ilmaisu, osallistava teatteri), osallistuu esityksen suunnitteluun ja toteutukseen. Oppilas saa kokemuksia kokeilevasta ja tutkivasta teatterista.

OK8 Teatterin osa-alueet, työpaja (50 h):

Oppilas valitsee yhden tai useamman näkökulman esitysprosessiin perehtymällä näyttelijäntyöhön, ohjaajantyöhön, dramaturgiaan, lavastustaiteeseen, valo- ja äänisuunnitteluun tai teatteripuvustukseen ja maskeeraukseen sekä osallistamalla julkisen esityksen valmistamiseen. Näin oppilas saa erilaisia kokemuksia työryhmän jäsenenä toimimisesta.

OK9 Teatterin monimuotoisuus, työpaja (50 h):

Oppilas tutustuu teatterin historiaa ja nykymuotoihin omakohtaisen tekemisen, teksti- ja esitysanalyysin kautta. Oppilas saa kokemuksia kokeilevasta ja tutkivasta teatterista.

OK10 Esityksen valmistaminen, tuotanto, työpaja (50 h):

Opintojen päätteeksi oppilas syventää esiintymistaitojaan ja kehittää yksilöllisesti taiteellista ilmaisukykyään. Opintokokonaisuus haastaa oppilaan luomaan omaa tutkivaa, analyttistä ja kehittävää työtöttaan osana julkisen esityksen suunnittelua yksin tai ryhmässä. Oppilas kirjoittaa havainnoistaan ja kokemuksistaan prosessipäiväkirjaa.

12.5.1.Yhteistyö huoltajien kanssa

Teatteritaiteen perusopetus järjestää yleisen vanhempainillan tarpeen vaatiessa. Oppilaiden vanhemmilla on myös halutessaan mahdollisuus tutustua opintoryhmien toimintaan seuraamalla oppituntia. Vanhemmille lähetetään kutsut opintoryhmien toteuttamiin tapahtumiin ja esityksiin. Opettajat pitävät yhteyttä koteihin tarpeen mukaan, ja vanhemmille tiedotetaan opetukseen liittyvistä tapahtumista ja ryhmän toiminnasta. Yhteistyössä pyritään sopimaan opintokäyntien ja esitysten sekä harjoitusten aikataulut.

Palautteen saaminen vanhemmilta on tärkeää. Vanhempia kehoitetaan tarvittaessa sopimaan opettajan kanssa tapaa-misaika, mikäli on tarvetta pidempään keskustelutuokioon. Posti koteihin jaetaan pääasiallisesti oppilaiden kautta koteihin vietäväksi. Opettaja voi käyttää myös tekstiviestiä tiedotuksessa.

Oppilastiedote

Opintojen alkaessa syksyllä oppilaille jaetaan tiedotuskirje, josta löytyvät lukuvuoden opintoryhmät ja niihin liittyvät tiedot sekä opettajien ja Loimaan työväenopiston yhteystiedot. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on nähtävissä myös Loimaan työväenopiston verkkosivuilla: www.opistot.fi ja os.<https://peda.net/lt>. Opetusryhmien aikataulut löytyvät myös Loimaan teatterin [www-sivuilla ns. teatterilukkarista](http://www.sivuilla.ns.teatterilukkarista).

Lasten tuonti ja haku

Vastuu oppilaista on oppilaitoksella vasta, kun heidät on tuotu / he ovat tulleet opetustiloihin niin, että opettaja on heidät nähnyt. Esimerkiksi käytävässä oppilaat liikkuvat omalla vastuullaan. Pienimpien oppilaiden vanhempien tulee sopia opettajan kanssa, onko lapsella lupa tulla Vesikoskitalon alakertaan tai ulkopuolelle odottamaan.

Loimaan Seudun Teatteriyhdistys ry:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti kaikki teatteritaiteen perusopetuksen oppilaat voivat lukukausimaksun maksettuaan saada kortin, jota Loimaan teatterin kassalla esittämällä on oikeutettu katsomaan teatteriesityksiä ilmaiseksi.

12.6. Arviointi

12.6.1. Oppilasarviointi

Arvioinnin tarkoitus on auttaa yksilöä tunnistamaan ja ymmärtämään opittua ja opiskelemaan tavoitteiden suuntaisesti. Teatterityössä ryhmän jäsenten oppiminen suuntautuu eri asioihin omasta tehtävästä riippuen. Siksi oppiminen on eriytynyttä ja erilaisten näkökohtien nouseminen esille ominaista toiminnalle ja sen arvioimiselle.

Opettajat toteuttavat teatteritaiteen opetussuunnitelmaa itsenäisesti yhdessä sovittujen periaatteiden sekä kulloisenkin ryhmän edellytysten ja kehitystason mukaan. Opettajat huolehtivat säännöllisistä arvioinneista, joiden tarkoituksena on edistää oppilaan tietojen ja taitojen kehittymistä sekä antaa opettajalle tarvittavaa tietoa opetustyön kehittämistä varten.

Oppilaille tulee olla tilaisuus asettaa itselleen esim. produktion liittyvät henkilökohtaiset oppimistavoitteet. Tämä menettely koskee erityisesti pidemmälle edenneitä oppilaita. Arviointi tapahtuu sekä opetustyössä että keskitetyssä opintokokonaisuuksien päättyessä. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Palautetilanteissa opetellaan myös keskustelemaan ja analysoimaan sekä nähtyä että itse tehtyä. Arvioinnin yhtenä tavoitteena on oppilaan itsearvioinnin kehittyminen. Palaute toteutetaan monipuolisesti: toiminnallisesti draamamenetelmiä käyttäen sekä keskustellen ja/tai kirjallisena.

Uusissa alkavissa A-opintoryhmissä aloitetaan opiskelijan oman portfolion / prosessipäiväkirjan tekeminen. Tavoitteena on dokumentoida oppilaan kehitystä joka vuosi ainakin valokuvien ja itsearvioinnin avulla. Muoto voi olla kansio, vihko, sähköinen kansio, laatikko tms.

Arvioinnissa huomiota kiinnitetään mm.:

- kykyyn toimia ryhmässä, kuunnella ja ottaa vastaan ohjeita
- haluun ja taitoon toimia ryhmässä sekä ottaa vastaan ja kehittää toisten ideoita
- omien ideoiden luovaan soveltamiseen tarinan muuttamisessa toiminnaksi, roolihenkilön kehittämisessä, esityksen eri elementtien suunnittelussa ja toteutuksessa
- siihen, mitä yksilö osaa (eikä siihen, mitä hän ei osaa)
- oppijan omaan käsitykseen oppimisesta

12.6.2. Toiminnan arviointi

Arviointi on myös opetuksen kehittämisen kannalta erittäin tärkeää. Oppilaille on mahdollisuus antaa opetuksesta palautetta opettajille sekä vapaasti että keskitetysti esimerkiksi lukukauden lopussa. Myös vanhemmilla on jatkuvasti mahdollisuus antaa toiminnasta palautetta.

12.7. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Teatteritaiteen perusopetuksen luontevat yhteistyökumppanit löytyvät muiden taiteenalojen parista sekä perusopetuksen piiristä että sen ulkopuolelta. Loimaan työväenopiston eri piirien kanssa voidaan toteuttaa yhteisiä kursseja tai poikkitaiteellisia projekteja. Lisäksi Loimaalla toimii musiikkioppilaitos ja tanssinopetusta annetaan mm. aivan Loimaan teatterin naapurissa.

Teatteritaiteen ryhmillä on kahdella tavalla tärkeä merkitys lasten taidekasvatukselle Loimaalla. Yhtäältä seudun lapset pääsevät toteuttamaan itseään teatteritaiteen parissa tekijöinä, toisaalta päiväkotilapset ja koululaiset voivat helposti tulla katsomaan lasten ja nuorten valmistamia esityksiä oman paikkakunnan teatteriin. Paikallisten yhteistyökumppaneiden lisäksi voidaan tarpeen tullen solmia yhteyksiä kumppaneihin kotimaassa tai ulkomailla sekä liittyä alan liittoihin.

Liitteet

Liite 1.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen sisältö:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi
- henkilötunnus
- taiteenala ja opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
-kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
-kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus
- oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- kunnan päätös taiteenalan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymisestä (päivämäärä) tai opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Liite 2.

Oppilaalle annetaan pyynnöstä todistus myös suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Opintokokonaisuuden suorittamisesta annettu todistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opintokokonaisuuden nimi, jonka oppilas on suorittanut
- opintojen kesto, laajuus ja oppilaan osallistumistunnit
- opintokokonaisuuden tavoite ja sisältö
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima

Opetussuunnitelman ovat laatineet: kuvataide Marja Junnikkala ja teatteritaide Sari Äikää-Torkkeli

Opetussuunnitelman koonti ja taitto: Marja Junnikkala

Opetussuunnitelman sisältämät valokuvat

Kansi ja takakansi sekä sivut 12, 19, 21: Marja Junnikkala

Loimaan teatterin taiteen perusopetusryhmien kuvat: sivut 4, 22, 33: Sari Äikää-Torkkeli ja sivu 11: Iida Pyykkö

